

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 38/2015 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Itä-Suomen oikeuslääketieteellisten tutkimusten keskittämisestä Kuopioon

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Taavitsainen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 38/2015 vp:

Onko Itä-Suomen oikeuslääketieteellisten tutkimusten keskittämistä ja niiden kustannuksia pohdittu niiden valtion toimijoiden näkökulmasta, joiden toimintaan keskittämispäätös vaikuttaa ja aiotaanko keskittämistä tarkastella uudelleen, jotta kustannukset eivät siirry poliisin vastattaviksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kuolemansyyn selvittämisestä, mukaan lukien oikeuslääketieteellisestä kuolemansyyn selvittämisestä säädetään kuolemansyyn selvittämisestä annetussa laissa (459/1973) ja -asetuksessa (948/1973). Lain 12b §:n mukaan kuolemansyyn selvittämistoiminnan ohjaus ja valvonta kuuluu Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos vastaa oikeuslääketieteellisestä ruumiinavaustoiminnasta. Asetuksen 10 §:n 1 momentin mukaan poliisin velvollisuutena on huolehtia oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen suorittamisesta suoranaisesti aiheutuvista ruumiinkuljetuksista sisäasiainministeriön antamien yleisten ohjeiden mukaisesti.

Oikeuslääkinnässä toteutettiin 1.1.2010 voimaan tullut uudistus, jossa lääninhallitusten lakkauttamisen yhteydessä lääninhallitusten oikeuslääketieteellinen toiminta keskitettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) uuteen oikeuslääkintäyksikköön. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena oli parantaa oikeuslääketieteellisen kuolemansyynselvittämistoiminnan koordinoitua nykyisestä ja näin taata toiminnan valtakunnallinen yhdenmukaisuus ja laadullisesti asianmukainen jatkuvuus tulevaisuudessa. Lisäksi todettiin, että tehtävien siirron jälkeen THL ryhtyy selvittämään laajemmin toiminnan uudelleenorganisoinnin malleja (HE 151/2009 vp). THL laatikin Oikeuslääkinnän kehittämissuunnitelman vuosille 2010-2015, jossa se esitti tavoitteita ja toimenpiteitä oikeuslääkinnän ongelmakohtien selvittämiseksi. THL on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ohjauksessa monin tavoin pannut täytäntöön kehittämissuunnitelman tavoitteita.

Kehittämissuunnitelmassa eräänä tavoitteena esitetään ruumiinavausten keskittäminen yliopistosairaalapaikkakunnille. Suunnitelmassa perustellaan tavoitetta erityisesti oikeuslääkäripulaan liittyvillä seikoilla. Suuremmissa yksiköissä on useampia oikeuslääkäreitä käytettävissä, mikä tekee järjestelmästä vähemmän haavoittuvan. Lisäksi perusteena viitataan mm. lääkärin koulutusmahdollisuuksiin sekä yhtenäisistä käytänteiden ja hallinnollisen

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 38/2015 vp

keskittämisen hyötyihin. THL:n kehittämissuunnitelmassa ennakoidaan se, että keskittämisestä aiheutuu kuluja. Kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden ensisijaisena tavoitteena ei kehittämissuunnitelman mukaan ole kustannussäästö vaan tavoitteena on turvata oikeuslääkintätoiminnan jatkuminen koko maassa ja varmentaa tehdyn työn laatu. Keskittäminen on edennyt siten, että oikeuslääketieteellisiä ruumiinavauksia tehdään kuudella paikkakunnalla, tavoitepaikkakuntien lisäksi enää Mikkelissä, kun avauspaikkakuntia vuonna 2010 oli 21.

Luomalla osaamiskeskuksia voidaan eri tavoin vaikuttaa oikeuslääkinnän ongelmakohtiin. Kehittämistyötä on tehty oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten vähentämiseksi siten, ettei kansalaisten oikeusturva vaarannu. Tavoitteena on edelleen vähentää avausmääriä, joka voidaan saavuttaa muun muassa konsultaatiotoimenpiteitä kehittämällä.

Sosiaali- ja terveysministeriössä toimi ajanjaksona 6.6.2011 - 31.12.2012 Oikeuslääkintä ja kuoleman toteamisen käytännöt -ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä oli mm. selvittää kuoleman toteamista ja kuolemansyyn selvittämistä koskevat tarvittavat säädösmuutokset sekä valmistella ehdotus oikeuslääkinnän kustannusten tarkoituksenmukaiseksi kokonaisratkaisuksi. Ohjausryhmä ehdotti kuolemansyyn selvittämisen lainsäädännön kokonaisuudistusta. Kustannusrakennetta arvioidessaan ohjausryhmä huomioi, että oikeuslääkintätoiminnassa oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten tilaaja, tuottaja ja maksaja ovat eri organisaatioita. Toimeksiantonsa mukaisesti ohjausryhmä valmisteli ehdotuksen oikeuslääkinnän kustannusten kokonaisratkaisuksi. Ohjausryhmän näkemyksen mukaan toiminnan määrärahan tulisi olla yhden tahon vastuulla. Ohjausryhmä suositteli mallia, jossa THL vastaa taloudesta kokonaisuudessaan siirtymäajan jälkeen. Kustannusten siirtoa ei ole kuitenkaan ohjausryhmän mukaan ollut tarkoituksenmukaista tehdä tilanteessa, jossa kustannusten maksutavan vaikutuksia ei ollut voitu vielä selvittää kaikkien osapuolien toiminnan kannalta. Ohjausryhmä ehdotti uutta työryhmää, joka valmistelisi lainsäädännön muutokset ja jatkamaan oikeuslääketieteen kustannusrakenteen selvittämistä. Ohjausryhmä käsittelee myös poliisin kuljetuskustannuksia, ja katsoi, että asiaa tulisi käsitellä ohjausryhmän jatkoksi perustettavassa työryhmässä.

Sosiaali- ja terveysministeriön resurssien takia ohjausryhmän työtä jatkavaa työryhmää ei ole vielä asetettu. Asia on kuitenkin huomioitu sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelmassa vuodelle 2015. Asettamispäätös työryhmän perustamista varten on valmisteilla. Ministeriön käsityksen mukaan ruumiinavausten keskittämiskokoukset on perusteltu osa oikeuslääkinnän kehittämistä. Ministeriön käsityksen mukaan julkisen talouden nykytilanteessa ratkaisut, joilla pyritään kustannusten kasvun hillintään, tulee ottaa jatkovalmistelussa keskiöön.

Helsingissä 2.7.2015

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula